

**Sylabusy przedmiotów modułu X –
studia 2. stopnia niestacjonarne
KIERUNEK FILOLOGIA POLSKA; rok akademicki 2014/2015**

MODUŁ X: SPECJALIZACJA NAUCZYCIELSKA
X A. MODUŁ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNY
X B. MODUŁ DYDAKTYCZNY (DLA J. POLSKIEGO)

XA1. PSYCHOLOGIA	2
XA2. PRZYGOTOWANIE PEDAGOGICZNE	6
XA3. PRAKTYKA OGÓLNOPEDAGOGICZNA W SZKOLE PODSTAWOWEJ	16
XB4. METODYKA NAUCZANIA LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO	19
XB5. PODSTAWY DYDAKTYKI	31
XB7. PRAKTYKA CIĄGŁA Z JĘZYKA POLSKIEGO W SZKOLE PONADGIMNAZJALNEJ	34
XB6/8. PRAKTYKA CIĄGŁA Z J. POLSKIEGO W GIMNAZJUM	41

**Sylabusy przedmiotów modułu nauczycielskiego –
studia 2. stopnia niestacjonarne
KIERUNEK FILOLOGIA POLSKA; rok akademicki 2014/2015
MODUŁ X: SPECJALIZACJA NAUCZYCIELSKA
X A. MODUŁ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNY**

**XA1. PSYCHOLOGIA:
rok akademicki 2014/2015**

(1) Nazwa przedmiotu	Psychologia	
(2) Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Wydział Pedagogiczny Zakład Psychologii	
(3) Kod przedmiotu	-	
(4) Studia		
	Poziom kształcenia	Forma studiów
Kierunek studiów	Filologia Polska	drugi stopień
		niestacjonarne
(5) Rodzaj przedmiotu	przedmiot kształcenia specjalnościowy	
(6) Rok i semestr studiów	rok I, semestr 1 / 2	
(7) Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	dr Kazimierz GELLETA	
(8) Imię i nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) zajęcia z przedmiotu	dr Kazimierz GELLETA oraz Pracownicy Zakładu Psychologii	
studia stacjonarne	studia niestacjonarne wykład	
(9) Cele zajęć z przedmiotu		
<p>Celem realizacji przedmiotu jest poznanie i zrozumienie przez studentów czynników determinujących zachowanie się człowieka, a także opanowanie wiedzy dotyczącej charakterystycznych zmian zachodzących w kolejnych stadiach rozwojowych.</p> <p>Materiał nauczania zawiera wybrane zagadnienia z zakresu psychologii rozwojowej i wychowawczej, społecznej i klinicznej. Obejmuje zatem stosunkowo szerokie spektrum zagadnień, które w czasie generalnie krótkiego kursu programowego, mają stać się teoretyczną podstawą pedagogicznych umiejętności przyszłych nauczycieli, opiekunów i wychowawców. Aby w tych realiach zbliżyć się do tego celu selekcja treści wykładowych posiada charakter pragmatyczny, ale jednocześnie zakłada inspirowanie studentów do samodzielnego i permanentnego studiowania literatury psychologicznej,</p>		

tak by mogli skuteczniej uruchamiać własne predyspozycje i zdobywane kompetencje w swojej przyszłej aktywności zawodowej związanej z nauczaniem w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.		
(10) Wymagania wstępne	Dysponowanie podstawową wiedzą psychologiczną z obszaru psychologii ogólnej i rozwoju człowieka, w zakresie przewidzianym programem studiów.	
(11) Efekty kształcenia	Wiedza:	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
	Potrafi rozpatrywać rozwój w szerokiej perspektywie czasowej.	
	Wie jak dokonywać obserwacji, oceny i interpretacji zebranych informacji dotyczących sytuacji wychowawczych i procesu uczenia się.	K-W02
	Potrafi dobierać środki realizacji działań wychowawczych i edukacyjnych adekwatne do postawionych celów, jednocześnie uwzględniając kryterium efektywności i etyczności.	K-W08; K-W17
	Umiejętności:	
	Umie opisać lub zdiagnozować na poziomie podstawowym możliwości i trudności pojawiające się w pracy dydaktyczno-wychowawczej na różnych etapach rozwojowych uczniów.	K-W13
Potrafi zastosować wiedzę i kompetencje społeczne do skutecznego stymulowania procesów rozwojowych jednostki oraz korygować wpływ tych czynników, które ten rozwój utrudniają.		
Kompetencje społeczne:		
Posiada zdolność empatii, a kiedy trzeba nawet syntonii emocjonalnej, czego warunkiem sine qua non jest umiejętność rozpoznawania własnych stanów emocji i uczuć.	K-U01	
		K-U02
Prezentuje postawę odpowiedzialności za profesjonalizm i etyczność postępowania pedagogicznego, dostrzega znaczenie współpracy z drugim człowiekiem oraz działań prospołecznych.	K-K02	
		K-K05; K-K12
(12) Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin		

	studia niestacjonarne wykład: 50	
(13) Treści programowe		
A. Problematyka wykładu		
Treści merytoryczne	Liczba godzin	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
Socjalizacja a wychowanie – rozróżnienie procesów. Charakterystyka podstawowych środowisk wychowawczych.		4
Pojęcie i rodzaje wpływu społecznego – uleganie, identyfikacja, internalizacja.		6
Podmiotowość w wychowaniu – komplementarność celu i sposobu. Relacja nauczyciel – uczeń jako relacja dwupodmiotowa.		6
Proces spostrzegania innych ludzi a zachowania interpersonalne. Teoria ingracjacji.		4
Spostrzeganie nauczyciela w świetle teorii atrybucji.		4
Teoria i praktyka asertywności.		6
Stosunki interpersonalne w grupie rówieśniczej – możliwości regulacji przez nauczyciela wychowawcę relacji w klasie szkolnej.		6
Autorytet – być czy mieć? - jego rola osobo twórcza.		4
Zachowania trudne młodzieży – agresja, uzależnienia, zachowania niosące trudności wychowawcze.		6
Praca z uczniem zdolnym i sprawiającym trudności w nauce.		4
Suma godzin		50
(14) Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, dyskusja audytoryjna.	
(15) Sposób(y) i forma(y) zaliczenia	Sposoby zaliczenia: - praca zaliczeniowa	
	Formy zaliczenia: - wykonanie pracy zaliczeniowej w formie pisemnego opracowania określonych zagadnień tematycznych lub przygotowanie prezentacji	
(16) Metody i kryteria oceny	<ul style="list-style-type: none"> - systematyczny udział w zajęciach - zapoznanie się z wybraną literaturą przedmiotu z załączonego indeksu. - pozytywna ocena wykonanej pracy lub prezentacji 	
(17) Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS	Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta
		studia stacjonarne studia niestacjonarne
	Udział w wykładzie	50

	Samokształcenie		25
	Przygotowanie pracy zaliczeniowej lub projektu		25
	Przygotowanie do egzaminu		40
	Studiowanie literatury		35
	SUMA GODZIN		200
	LICZBA PUNKTÓW ECTS		8
(18) Język wykładowy	polski		
(19) Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu			
(20) Literatura	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Bryant P.E., Colman A. M.(red.): Psychologia rozwoju. Poznań 1997, Zysk i s-ka.</p> <p>Brzezińska, A. I. (red.): Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa. Gdańsk 2005, GWP.</p> <p>Strelau J, Doliński D.(red.): Psychologia. Gdańsk 2008, GWP.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Elliott, J., Place, M.: Dzieci i młodzież w kłopotcie: poradnik nie tylko dla psychologów. Warszawa 2000, WSiP.</p> <p>Gordon, T.: Wychowanie bez porażek w szkole. Warszawa1995, Instytut Wydawniczy PAX.</p> <p>Konopczyński M.: Metody twórczej resocjalizacji. Teoria i praktyka wychowawcza. W-wa 2007, PWN.</p> <p>Myers, D. G.: Psychologia społeczna. Poznań 2003, Wydawnictwo Zysk i S-ka</p> <p>Wojciszke, B.: Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej. Warszawa2002, Scholar.</p> <p>Zimbardo Ph.: Psychologia i życie. Warszawa 1999.PWN.</p>		
Podpis koordynatora przedmiotu			
Podpis kierownika jednostki			

XA2. PRZYGOTOWANIE PEDAGOGICZNE:

rok akademicki 2014/2015

Nazwa przedmiotu	Przygotowanie pedagogiczne	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Wydział Filologiczny UR Instytut Filologii Polskiej Zakład Metodyki Nauczania Literatury i Języka Polskiego	
Kod przedmiotu	XA2	
Studia		
Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Forma studiów
Filologia polska	Studia drugiego stopnia	niestacjonarne
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot specjalizacji nauczycielskiej	
Rok i semestr studiów	Rok pierwszy, 1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	Prof. dr hab. Zygmunt Sibiga	
Imię i nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) zajęcia z przedmiotu	Dr Elżbieta Kozłowska , dr hab. prof. UR Zygmunt Sibiga, dr hab. prof. UR Alicja Jakubowska-Ożóg, dr hab. prof. UR Urszula Kopeć, dr Danuta Hejda, dr Dorota Karkut, dr Elżbieta Mazur, dr Tadeusz Półchłopek, dr Agata Kucharska-Babula	
Cele zajęć z przedmiotu		
Poznanie i pogłębienie wiadomości z zakresu nauk pedagogicznych. Kształcenie umiejętności zastosowania wiedzy pedagogicznej w praktyce.		
Wymagania wstępne	Wybór specjalizacji nauczycielskiej	
Efekty kształcenia	Wiedza: XA2_W01 student zna podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki IXA2_W01 student charakteryzuje procesy edukacyjne i wychowawcze Umiejętności: XA2_U01 student potrafi zastosować zdobytą wiedzę pedagogiczną w typowych sytuacjach dydaktycznych XA2_U02 student wykazuje się umiejętnością planowania zadań	

	<p>wychowawczych</p> <p>XA2_U03 student umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje kompetencje pedagogiczne</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>XA2_K01 student posiada umiejętność współpracy z grupą studencką i środowiskiem szkolnym</p>
Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin	
<p>Wykład – 15 godz.</p> <p>Ćwiczenia audytoryjne – 20+10s godz.</p>	
Treści programowe	
<p>Problematyka wykładu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogika jako nauka o wychowaniu: interdyscyplinarny charakter pedagogiki, przedmiot i metody badań, problemy metodologiczne badań pedagogicznych. • Geneza i struktura wiedzy pedagogicznej, wychowanie a życie społeczne, wychowanie w różnych kulturach i różnych organizacjach życia społecznego. • Szkoła jako instytucja wychowawcza, sylwetka osobowości nauczyciela, przejawy patologii społecznej w środowisku szkolnym, klasa jako środowisko edukacyjne. • Podstawa programowa kształcenia ogólnego; cele kształcenia i wychowania, źródła i sposoby formułowania celów kształcenia; treści kształcenia, źródła treści kształcenia, struktura wiedzy przedmiotowej, integracja wewnątrz i międzyprzedmiotowa, program nauczania, projektowanie procesu kształcenia. • Style poznawcze i strategie uczenia się a style nauczania, metody nauczania; specyfika i prawidłowości uczenia się, metody i techniki uczenia się ucznia, kształtowanie kompetencji w ramach nauczania. • Współczesne koncepcje nauczania, strategie kształcenia, zasady kształcenia; struktura lekcji, typy i modele lekcji, dobór treści, metod i środków dydaktycznych. • Praca w grupach, formy pracy, indywidualizacja w nauczaniu, rodzaje zajęć – wycieczki, praca domowa. • Środki dydaktyczne: podręczniki, pomoce dydaktyczne, dobór i sposoby ich wykorzystania. Edukacja medialna i sposoby wykorzystania technologii informacyjnej. • Diagnoza, kontrola i ocena wyników kształcenia: wewnątrzszkolny system oceniania, testy sprawdziany i egzaminy zewnętrzne, ocenianie osiągnięć szkolnych uczniów oraz efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości pracy szkoły. • Interakcje ucznia i nauczyciela w toku lekcji, sztuka zadawania pytań, zwiększanie aktywności komunikacyjnej uczniów. • Rodzina a instytucjonalne formy wychowania współpraca szkoły i rodziny, typy postaw rodzicielskich, błędy wychowawcze nauczycieli i rodziców. • 12. Teoria wychowania a inne dyscypliny wiedzy o człowieku. • Istota i płaszczyzny współpracy teorii wychowania z psychologią, filozofią, socjologią i historią wychowania. • Proces wychowania a proces rozwoju. Socjalizujące, pedagogiczne i psychospołeczne czynniki i mechanizmy osobotwórcze. Aktywność samowychowawcza a rozwój jednostki. 	

- Podstawowe koncepcje osobowości (behawioralna, psychodynamiczna, poznawcza, humanistyczna i transgresyjna) i preferowane przez nie typy oddziaływań wychowawczych.
- Rozwój społeczno – moralny dzieci i młodzieży; wychowanie a rozwój moralny; czynniki dezorganizujące wychowanie moralno – społeczne ze szczególnym uwzględnieniem negatywnego wpływu rodziny i szkoły.
- Społeczne czynniki rozwoju. Typologia szkolnych i pozaszkolnych środowisk wychowawczych; rola różnych grup społecznych (rodziny, grup rówieśniczych), instytucji kształcąco – opiekuńczo- wychowawczych, kościoła, środków masowego przekazu w kształtowaniu osobowości.
- Wychowanie interpersonalne. Potrzeba kontaktów interpersonalnych; rola percepcji w procesach komunikacji interpersonalnej; mechanizmy spostrzegania interpersonalnego. Proces komunikacji; komunikacja werbalna i pozawerbalna. Bariery w komunikacji interpersonalnej.
- Sytuacje wychowawcze jako elementy strukturalne procesów wychowania – ich istota i egzemplifikacje. Proces wychowania a proces kształcenia.
- Prakseologiczne problemy wychowania: metody, formy i zasady wychowania (zadaniowe, werbalne, indywidualne i grupowe); kara i nagroda w wychowaniu, wpływ osób znaczących, możliwości uruchamiania mechanizmów: naśladownictwa, identyfikacji ról społecznych i kontroli społecznej.
- Osoba wychowawcy i osoba wychowanka w procesie edukacyjnym – pojęcie i znaczenie interakcji wychowawczej; możliwe ekstremy w relacjach nauczyciel – uczeń: represjonizm i liberalizm w wychowaniu, style kierowania wychowawczego; zagadnienie tzw. autorytetu w wychowaniu.
- Problemy modernizacji systemu dydaktyczno – wychowawczego w Polsce i świecie. Systemy edukacyjne w wybranych krajach.

A. Problematyka ćwiczeń

1. Sytuacje dydaktyczno – wychowawcze jako podstawowa kategoria poznawania i konstruowania rzeczywistości pedagogicznej (właściwości, rodzaje, struktura i uwarunkowania sytuacji edukacyjnych, analiza i projektowanie sytuacji edukacyjnych, edukacja zdrowotna – profilaktyka uzależnień).
2. Cele kształcenia i wychowania: sposoby formułowania celów zajęć, strategię operacjonalizacji celów kształcenia i wychowania
3. Treści kształcenia i wychowania – nośniki wiadomości szkolnych (programy, podręczniki).
4. Metody i zasady nauczania, metody aktywizujące, metoda projektów, postawa badawcza uczniów, dobór metod i środków dydaktycznych, planowanie lekcji.
5. Ewaluacja w procesach edukacyjnych; rodzaje i funkcje ewaluacji procesów edukacyjnych. Metody ewaluacji.
6. System wartości; postawy estetyczne; zagadnienia kształtowania motywacji do uczenia się; wdrażanie do samokształcenia uczniów. Ideał i cele wychowania na tle różnych systemów wychowawczych.
7. Procesy socjalizacji i wychowania, Mechanizmy socjalizacyjne (kontroli społecznej, wpływu osób znaczących).
8. Metody wychowania: metody wpływu osobistego wychowawcy, metody wpływu sytuacyjnego, metody wpływu społecznego, metody kierowania samowychowaniem .
9. Trudności wychowawcze: rodzaje, przyczyny, sposoby zapobiegania, projektowanie działań terapeutycznych.

Metody dydaktyczne	Wykład, problemowa, dyskusja, zajęć praktycznych
Sposób(y) i forma(y) zaliczenia	Ocenianie ciągłe, wykonanie pracy zaliczeniowej (pro-

	jektu), kolokwium, zaliczenie wykładu
Metody i kryteria oceny	<p>Na zaliczenie z wykładu składa się obecność na wykładach (90%), efekty XA2_W01, XA2_W02 oraz udział w dyskusji (10%), efekty XA2_U02,XA2_K01</p> <p>Na ocenę końcową z ćwiczeń składa się:</p> <p>1. Wykonanie projektu działań dydaktyczno – wychowawczych (40%); sprawdzane są efekty XA2_U01, XA2_U02,XA2_K01.</p> <p>Ocena punktowa, uwzględniająca poprawność merytoryczną i dydaktyczną projektu:</p> <p>dst.:5 – 6 punktów ,</p> <p>db.: 7 – 8 punktów,</p> <p>bdb. 9 – 10 punktów</p> <p>2.Kolokwium zaliczeniowe (60%) wymagające odpowiedzi na pytania otwarte sprawdzające wszystkie efekty kształcenia z zakresu wiedzy i umiejętności, oceniane wg następującej skali wykonania zadań:</p> <p>60 – 70% - dst.,</p> <p>70 – 85 % - db.</p> <p>Powyżej 85 % - bdb</p>
Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS	<p>Uczestnictwo w wykładach – 15 godz.</p> <p>Samokształcenie – 10 godz.</p> <p>Uczestnictwo w ćwiczeniach – 20 godz.</p> <p>Przygotowanie do zajęć – 30 godz.</p> <p>Opracowanie projektu grupowego – 10 godz.</p> <p>Indywidualna lektura – 10 godz.</p> <p>Przygotowanie do kolokwium – 5 godz.</p> <p>Przygotowanie do egzaminu – 20 godz.</p> <p>Razem: 120 godz. – 4 ECTS</p>
Język wykładowy	polski
Praktyki zawodowe w ramach	Praktyka ogólnopedagogiczna

przedmiotu	
<p>Literatura</p> <p>Z listy wybierane są pozycje bibliograficzne (w porozumieniu z prowadzącym przedmiot na zajęciach organizacyjnych).</p> <p>Literatura uzupełniająca dla studentów szczególnie zainteresowanych problematyką zajęć do wykorzystania w przyszłej pracy zawodowej.</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Arends R.J., <i>Uczymy się nauczać</i>, Warszawa 1994</p> <p>Bereźnicki F., <i>Dydaktyka kształcenia ogólnego</i>, Kraków 2001.</p> <p>Biernacka D., <i>Od słowa do działania. Przegląd współczesnych metod kształcenia</i>, Warszawa 2001.</p> <p>Cohen L., Maniom L., Morrison, <i>Wprowadzenie do nauczania</i>, Poznań 1999.</p> <p>Janowski A., <i>Pedagogika praktyczna, zarys problematyki, zdrowy rozsądek, wyniki badań</i>, Warszawa 2002.</p> <p>Kwieciński Z., Śliwierski B. (red.), <i>Pedagogika. Podręcznik akademicki, t.1 i 2</i>, Warszawa 2003.</p> <p>Kruszewski K., Konarzewski K. (red.), <i>Sztuka nauczania, cz. I i II</i>, Warszawa 2002.</p> <p>Kupisiewicz C., <i>Podstawy dydaktyki ogólnej</i>, Warszawa 1996.</p> <p>Kruszewski K. (red.), <i>Pedagogika w pokoju nauczycielskim</i>, Warszawa 2000.</p> <p>Łobocki M., <i>Teoria wychowania w zarysie</i>, Kraków 2003.</p> <p>Okoń W., <i>Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej</i>, Warszawa 1996.</p> <p><i>Podstawy edukacji</i>, praca zbiorowa, Kraków 1994.</p> <p>Śliwierski B., <i>Współczesne teorie i nurty wychowania</i>, Kraków 2001.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Barnes D., <i>Nauczyciel i uczniowie. Od porozumiewania się do kształcenia</i>, Warszawa 1988.</p> <p>Gurycka A., <i>O sztuce wychowania dla wychowawców i nauczycieli</i>, Warszawa 1997.</p> <p>Janowski A., <i>Poznawanie uczniów</i>, Warszawa 1985.</p> <p>Koć – Seniuch G., <i>Nauczyciele i uczniowie w sytuacjach</i></p>

	<p>szkolnych, Białystok 1995.</p> <p>Kukułowicz T., <i>Teoria wychowania. Wybrane zagadnienia</i>, Stalowa Wola 1996.</p> <p>Łobocki M., <i>Trudności wychowawcze w szkole</i>, Warszawa 1989.</p> <p>Łysek J. (red.), <i>Niepowodzenia szkolne</i>, Kraków 1998.</p> <p>Muszyński H., <i>Zarys teorii wychowania</i>, Warszawa 1997.</p> <p>Niebrzydowski L., <i>Psychologia wychowawcza. Samoświadomość, aktywność, stosunki interpersonalne</i>, Warszawa 1989.</p> <p>Pilch T., <i>Zasady badań pedagogicznych</i>, Warszawa 1995.</p> <p>Węglińska M., <i>Jak przygotować się do lekcji? Wybór materiałów dydaktycznych</i>, Kraków 1978.</p> <p>Zaczyński W., <i>Praca badawcza nauczyciela</i>, Warszawa 1995.</p> <p>Ziemska M. (red.), <i>Rodzina i dziecko</i>, Warszawa 1986.</p>
--	--

Nazwa przedmiotu	Przygotowanie pedagogiczne	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Wydział Filologiczny UR Instytut Filologii Polskiej Zakład Metodyki Nauczania Literatury i Języka Polskiego	
Kod przedmiotu	XA2	
Studia		
Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Forma studiów

Filologia polska	Studia drugiego stopnia	niestacjonarne
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot specjalizacji nauczycielskiej	
Rok i semestr studiów	Rok pierwszy, semestr drugi	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	Prof. UR dr hab. Zygmunt Sibiga	
Imię i nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) zajęcia z przedmiotu	Dr Elżbieta Kozłowska , dr hab. prof. UR Zygmunt Sibiga, dr hab. prof. UR Alicja Jakubowska-Ożóg, dr hab. prof. UR Urszula Kopeć, dr Danuta Hejda, dr Dorota Karkut, dr Elżbieta Mazur, dr Tadeusz Półchłopek, dr Agata Kucharska-Babula	
Cele zajęć z przedmiotu		
Poznanie i pogłębienie wiadomości z zakresu pedagogiki.		
Kształcenie umiejętności stosowania zdobytej wiedzy w praktyce pedagogicznej.		
Wymagania wstępne	Zaliczenie przedmiotów specjalizacji nauczycielskiej obowiązujących w semestrze I	
Efekty kształcenia	<p>Wiedza:</p> <p>XA2_W01 student zna pojęcia z zakresu teorii kształcenia i wychowania</p> <p>XA_W01 student charakteryzuje procesy edukacyjne i wychowawcze</p> <p>XA2_W03 student zna współczesne problemy teorii wychowania</p> <p>Umiejętności:</p> <p>XA2_U01 student potrafi zastosować zdobytą wiedzę pedagogiczną w typowych sytuacjach dydaktycznych</p> <p>XA2_U02 student wykazuje się umiejętnością planowania zadań wychowawczych</p> <p>XA2_U03 student umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje kompetencje pedagogiczne</p>	
Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin		
Wykład – 20 godz. (10 godz. samokształcenie)		

Treści programowe

1. Teoria wychowania a inne dyscypliny wiedzy o człowieku - 2 godz.
2. Istota i płaszczyzny współpracy teorii wychowania z psychologią, filozofią, socjologią i historią wychowania - 1 godz.
3. Proces wychowania a proces rozwoju. Socjalizujące, pedagogiczne i psychospołeczne czynniki i mechanizmy osobotwórcze. Aktywność samowychowawcza a rozwój jednostki - 2godz.
4. Podstawowe koncepcje osobowości (behawioralna, psychodynamiczna, poznawcza, humanistyczna i transgresyjna) i preferowane przez nie typy oddziaływań wychowawczych- 2 godz.
5. Rozwój społeczno – moralny dzieci i młodzieży; wychowanie a rozwój moralny; czynniki dezorganizujące wychowanie moralno – społeczne ze szczególnym uwzględnieniem negatywnego wpływu rodziny i szkoły - 2 godz.
6. Społeczne czynniki rozwoju. Typologia szkolnych i pozaszkolnych środowisk wychowawczych; rola różnych grup społecznych (rodziny, grup rówieśniczych), instytucji kształcąco – opiekuńczo- wychowawczych, kościoła, środków masowego przekazu w kształtowaniu osobowości – 2 godz.
7. Wychowanie interpersonalne. Potrzeba kontaktów interpersonalnych; rola percepcji w procesach komunikacji interpersonalnej; mechanizmy spostrzegania interpersonalnego. Proces komunikacji; komunikacja werbalna i pozawerbalna. Bariery w komunikacji interpersonalnej – 2 godz.
8. Sytuacje wychowawcze jako elementy strukturalne procesów wychowania – ich istota i egzemplifikacje. Proces wychowania a proces kształcenia – 2 godz.
9. Prakseologiczne problemy wychowania: metody, formy i zasady wychowania (zadaniowe, werbalne, indywidualne i grupowe); kara i nagroda w wychowaniu, wpływ osób znaczących, możliwości uruchamiania mechanizmów: naśladownictwa, identyfikacji ról społecznych i kontroli społecznej – 2 godz.
10. Osoba wychowawcy i osoba wychowanek w procesie edukacyjnym – pojęcie i znaczenie interakcji wychowawczej; możliwe ekstremy w relacjach nauczyciel – uczeń: represjonizm i liberalizm w wychowaniu, style kierowania wychowawczego; zagadnienie tzw. autorytetu w wychowaniu – 1 godz.
11. Problemy modernizacji systemu dydaktyczno – wychowawczego w Polsce i świecie. Systemy edukacyjne w wybranych krajach – 2 godz.

Metody dydaktyczne	Wykład, wykład problemowy
Sposób(y) i forma(y) zaliczenia	egzamin
Metody i kryteria oceny	<p>Egzamin ustny sprawdza wszystkie efekty kształcenia i obejmuje problematykę wykładów i ćwiczeń z semestrów: pierwszego i trzeciego oraz wybrane przez studenta, zagadnienia z lektury uzupełniającej.</p> <p>Student odpowiada na trzy pytania otwarte, oceniane według skali punktowej, uzyskując za każde 0 –3 punktów, co przekłada się na ocenę końcową z egzaminu:</p> <p>Dst. : 5- 6 punktów,</p>

	Db. : 7- 8 punktów, Bdb.: 9 punktów
Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS	20 godz. – uczestnictwo w wykładach 40 godz. – przygotowanie do egzaminu 20 godz. – indywidualna lektura studenta 10 godz. - samokształcenie Razem: 90 godz. – 3 punkty ECTS
Język wykładowy	polski
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Praktyka ogólnopedagogiczna
Literatura Z listy wybierane są pozycje bibliograficzne (w porozumieniu z prowadzącym przedmiot na zajęciach organizacyjnych).	Literatura podstawowa: Arends R.J., <i>Uczymy się nauczać</i> , Warszawa 1994 Bereźnicki F., <i>Dydaktyka kształcenia ogólnego</i> , Kraków 2001. Biernacka D., <i>Od słowa do działania. Przegląd współczesnych metod kształcenia</i> , Warszawa 2001. Cohen L., Maniom L., Morrison, <i>Wprowadzenie do nauczania</i> , Poznań 1999. Janowski A., <i>Pedagogika praktyczna, zarys problematyki, zdrowy rozsądek, wyniki badań</i> , Warszawa 2002. Kwieciński Z., Śliwierski B. (red.), <i>Pedagogika. Podręcznik akademicki, t.1 i 2</i> , Warszawa 2003. Kruszewski K., Konarzewski K. (red.), <i>Sztuka nauczania, cz. I i II</i> , Warszawa 2002. Kupisiewicz C., <i>Podstawy dydaktyki ogólnej</i> , Warszawa 1996. Kruszewski K. (red.), <i>Pedagogika w pokoju nauczycielskim</i> , Warszawa 2000. Łobocki M., <i>Teoria wychowania w zarysie</i> , Kraków 2003. Okoń W., <i>Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej</i> , Warszawa 1996.

Literatura uzupełniająca dla studentów szczególnie zainteresowanych problematyką zajęć do wykorzystania w przyszłej pracy zawodowej.

Podstawy edukacji, praca zbiorowa, Kraków 1994.

Śliwierski B., *Współczesne teorie i nurty wychowania*, Kraków 2001.

Literatura uzupełniająca:

Barnes D., *Nauczyciel i uczniowie. Od porozumiewania się do kształcenia*, Warszawa 1988.

Gurycka A., *O sztuce wychowania dla wychowawców i nauczycieli*, Warszawa 1997.

Janowski A., *Poznawanie uczniów*, Warszawa 1985.

Koć – Seniuch G., *Nauczyciele i uczniowie w sytuacjach szkolnych*, Białystok 1995.

Kukułowicz T., *Teoria wychowania. Wybrane zagadnienia*, Stalowa Wola 1996.

Łobocki M., *Trudności wychowawcze w szkole*, Warszawa 1989.

Łysek J. (red.), *Niepowodzenia szkolne*, Kraków 1998.

Muszyński H., *Zarys teorii wychowania*, Warszawa 1997.

Niebrzydowski L., *Psychologia wychowawcza. Samoświadomość, aktywność, stosunki interpersonalne*, Warszawa 1989.

Pilch T., *Zasady badań pedagogicznych*, Warszawa 1995.

Węglińska M., *Jak przygotować się do lekcji? Wybór materiałów dydaktycznych*, Kraków 1978.

Zaczyński W., *Praca badawcza nauczyciela*, Warszawa 1995.

Ziemska M. (red.), *Rodzina i dziecko*, Warszawa 1986.

XA3. PRAKTYKA OGÓLNOPEDAGOGICZNA
W SZKOLE PODSTAWOWEJ:
rok akademicki 2014/2015

Nazwa przedmiotu	Praktyka ogólnopedagogiczna w szkole podstawowej	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Filologii Polskiej, Zakład Metodyki Nauczania Literatury i Języka Polskiego	
Kod przedmiotu	XA3	
Studia		
Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Forma studiów
Filologia polska	drugiego stopnia	niestacjonarne
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot specjalizacji nauczycielskiej	
Rok i semestr studiów	pierwszy/ semestr 2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	Dr Agata Kucharska-Babula	
Imię i nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) zajęcia z przedmiotu	Prof. dr hab. A. Jakubowska-Ożóg, prof. dr hab. U. Kopeć, prof. dr hab. Z. Sibiga, dr D. Hejda, dr D. Karkut, dr E. Kozłowska, dr Agata Kucharska-Babula , dr E. Mazur, dr Tadeusz Półchłopek	
Cele zajęć z przedmiotu		
<p>C1. Zapoznanie się z dokumentacją szkolną (Statut, Szkolny Program Profilaktyczny, arkusze ocen, dzienniki, itp.).</p> <p>C2. Poznanie procedur związanych z organizacją pracy szkoły podstawowej.</p> <p>C3. Zaznajomienie się z pracą szkolnej biblioteki.</p> <p>C4. Poznanie obowiązków wychowawcy klasy i szkolnego pedagoga.</p> <p>C5. Uczestniczenie (w miarę możliwości) w uroczystościach szkolnych, wywiadówkach.</p>		
Wymagania wstępne	<ul style="list-style-type: none"> • Psychologia, • Pedagogika. 	

Efekty kształcenia	<p>Wiedza:</p> <p>XA3_W01 Student/ka ma podstawową wiedzę o celach, organizacji i funkcjonowaniu szkół podstawowych i gimnazjów oraz ich działalności oświatowej.</p> <p>XA3_W02 Student/ka ma podstawową wiedzę o zasadach bhp obowiązujących w placówkach szkolnych.</p> <p>Umiejętności:</p> <p>XA3_U01 Student/ka umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności profesjonalne związane z wybraną sferą działalności wychowawczo-edukacyjnej.</p> <p>XA3_U02 Student/ka posiada zdolności organizacyjne pozwalające planowanie i realizację zadań wychowawczych związanych z pracą nauczyciela.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>XA3_K01 Student/ka zna zakres posiadanej wiedzy i umiejętności i rozumie perspektywy i konieczność dalszego rozwoju,</p> <p>XA3_K02 Student/ka potrafi współdziałać w grupie, przyjmując w niej różne role,</p> <p>XA3_K03 Student/ka ma świadomość roli rady pedagogicznej i wychowawcy i życiu klasy i szkoły.</p>	
Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin		
Praktyki – 30 godzin		
Treści programowe	Ilość godzin	
Dokumentacja szkolna (statut, szkolny program wychowawczy, arkusze ocen, dzienniki itd.)	8	
Zasady bhp w szkole.	2	
Struktura pracy szkoły.	2	
Zasady funkcjonowania biblioteki szkolnej.	2	
Przygotowywanie uroczystości szkolnych.	4	
Obowiązki wychowawcy klasy.	2	
Współpraca z rodzicami.	2	

Zasady organizacji wyjść pozaszkolnych i wycieczek.	2														
Zadania Rady Pedagogicznej i szkolnego pedagoga.	4														
Organizacja dodatkowych zajęć z uczniami najzdolniejszymi i słabymi.	2														
RAZEM	30 GODZIN														
Metody dydaktyczne	Wycieczki dydaktyczne, ćwiczenia praktyczne, analiza i interpretacja tekstów źródłowych, praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja.														
Sposób(y) i forma(y) zaliczenia	Ocena podsumowująca: P1. Przedstawienie dokumentacji z praktyk (arkusz uwag i spostrzeżeń, notatki hospitacyjne, dziennik praktyk).														
Metody i kryteria oceny	Ocena efektów kształcenia dotyczy pkt. XA3_W01, XA3_W02, XA3_U01, XA3_W02, XA3_K01, XA3_K02 oraz XA3_K03 i jest sumą oceny z praktyki wystawionej przez nauczyciela w arkuszu uwag i spostrzeżeń oraz poprawnie przygotowanej dokumentacji z praktyk.														
Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Aktywność</th> <th>Liczba godzin/ nakład pracy studenta</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ćwiczenia</td> <td>30 godz.</td> </tr> <tr> <td>udział w wycieczkach, próbach, imprezach szkolnych, zebraniach itp.</td> <td>35 godz.</td> </tr> <tr> <td>czas na przygotowanie dokumentacji z praktyk</td> <td>15 godz.</td> </tr> <tr> <td>Udział w konsultacjach</td> <td>15 godz.</td> </tr> <tr> <td>SUMA GODZIN</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>LICZBA PUNKTÓW ECTS</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta	Ćwiczenia	30 godz.	udział w wycieczkach, próbach, imprezach szkolnych, zebraniach itp.	35 godz.	czas na przygotowanie dokumentacji z praktyk	15 godz.	Udział w konsultacjach	15 godz.	SUMA GODZIN	90	LICZBA PUNKTÓW ECTS	3
Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta														
Ćwiczenia	30 godz.														
udział w wycieczkach, próbach, imprezach szkolnych, zebraniach itp.	35 godz.														
czas na przygotowanie dokumentacji z praktyk	15 godz.														
Udział w konsultacjach	15 godz.														
SUMA GODZIN	90														
LICZBA PUNKTÓW ECTS	3														
Język wykładowy	polski														
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Praktyka ogólnopedagogiczna w szkole podstawowej.														
Literatura	Literatura podstawowa: Aktualne rozporządzenia MENIS. Aktualne programy nauczania i standardy egzaminacyj-														

	<p>ne.</p> <p>Kowalikowa J., <i>Narodziny nauczyciela polonisty. Szkice edukacyjne</i>, Kraków 2006.</p> <p>Materiały dydaktyczne dla rad pedagogicznych oraz nauczycieli j. polskiego, stanowiące obudowę do aktualnych podręczników, publikowane przez wydawnictwa oświatowe.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Wybrane artykuły z następujących czasopism: „Język Polski dla Klas IV-VI”, „Język Polski w Gimnazjum”, „Polonistyka”, „Pomagamy uczyć. Język Polski”, „Nowa Polszczyzna”, „Zeszyty Szkolne. Edukacja Humanistyczna”.</p>
--	--

X B. MODUŁ DYDAKTYCZNY (DLA J. POLSKIEGO)

XB4. METODYKA NAUCZANIA LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO

rok akademicki 2014/2015

Nazwa przedmiotu	Metodyka nauczania literatury i języka polskiego	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Wydział Filologiczny UR Instytut Filologii Polskiej Zakład Metodyki Nauczania Literatury i Języka Polskiego	
Kod przedmiotu	XB4	
Studia		
	Poziom kształcenia	Forma studiów
Kierunek studiów		
filologia polska	studia drugiego stopnia	niestacjonarne
Rodzaj przedmiotu	przedmiot specjalizacji nauczycielskiej	
Rok i semestr studiów	I rok, semestr 1, 2	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	dr Dorota Karkut	
Imię i nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) zajęcia z przedmiotu	dr Dorota Karkut , dr hab. prof. UR Zygmunt Sibiga, dr hab. prof. UR Alicja Jakubowska-Ożóg, dr hab. prof. UR Urszula Kopeć, dr Danuta Hejda, dr Elżbieta Kozłowska, dr Elżbieta Mazur, dr Tadeusz Pórchłopek, dr Agata Kucharska-Babula	

Cele zajęć z przedmiotu		
<p>C1. Ukazanie możliwości zastosowania teorii metodycznej w praktyce szkolnej.</p> <p>C2. Przygotowanie studentów do nauczania języka polskiego w gimnazjum i w szkołach ponadgimnazjalnych oraz odbycia praktyki kierunkowej w liceum.</p> <p>C3. Kształtowanie umiejętności planowania, działania i wartościowania w obrębie nauczania języka polskiego na III i IV etapie edukacyjnym.</p>		
Wymagania wstępne	student zaliczył wszystkie przedmioty specjalizacji nauczycielskiej na studiach 1 stopnia.	
Efekty kształcenia	<p>Wiedza:</p> <p>XB4_W01 student/ka ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę dotyczącą podstawy programowej i programów nauczania języka polskiego w gimnazjum oraz szkołach ponadgimnazjalnych</p> <p>XB4_W02 student/ka posiada pogłębioną i rozszerzoną znajomość metod konstruowania testów oraz metody eksplikacji na lekcjach języka polskiego i literatury polskiej</p> <p>Umiejętności:</p> <p>XB4_U01 student/ka samodzielnie planuje i realizuje oryginalne projekty związane z edukacją polonistyczną w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz konstruuje scenariusze zajęć wraz z prezentacjami multimedialnymi</p> <p>XB4_U02 student/ka tłumaczy znaczenie metody projektu w nauczaniu języka polskiego i literatury polskiej</p> <p>XB4_U03 student/ka potrafi wykorzystać wiedzę z językoznawstwa, historii literatury, teorii literatury polskiej i kultury narodowej w nauczaniu języka polskiego na poziomie gimnazjum oraz w szkołach ponadgimnazjalnych</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>XB4_K01 – student rozumie potrzebę ciągłego dokończenia się i rozwoju zawodowego;</p> <p>XB4_K02 - student pracuje w zespole, przyjmując w nim różne role</p>	
Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin		
ćwiczenia warsztatowe – 45 godz.		
Treści programowe		
	Treści merytoryczne	Liczba godzin
	Analiza programów i podręczników do gimnazjum (kryteria oceny przydatności z per-	4

	spektrywy potrzeb i oczekiwań nauczyciela oraz ucznia)		
	Między słowem, obrazem a dźwiękiem, czyli o kontekstach dzieła literackiego	4	
	Metoda projektu w pracy nauczyciela i ucznia (projekty interdyscyplinarne, projekty na lekcjach języka polskiego). Wdrażanie do samokształcenia	2	
	Założenia, struktura i forma egzaminu gimnazjalnego. Standardy egzaminacyjne	2	
	Zasady konstruowania testów. Testy kompetencji (przygotowanie uczniów do egzaminów gimnazjalnych)	4	
	Prezentacje multimedialne na lekcjach języka polskiego. Kryteria oceny prezentacji multimedialnych	4	
	Planowanie pracy nauczyciela, sposoby oceniania (podejście analityczne i holistyczne)	2	
	Projektowanie scenariuszy lekcji języka polskiego w gimnazjum (sposoby realizacji, ewaluacja)	6	
	Omówienie podstawy programowej i podręczników do szkół ponadgimnazjalnych (optymalny podręcznik szkolny w pracy nauczyciela i ucznia)	4	
	Historia literatury w szkole	4	
	Metoda eksplikacji	2	
	Istota egzaminu maturalnego (poziom podstawowy i rozszerzony). Klucze maturalne	2	
	Projektowanie scenariuszy lekcji języka polskiego w liceum (sposoby realizacji)	5	
Metody dydaktyczne	problemowa, zajęć praktycznych, dyskusja panelowa, debata, projekt		
Sposób(y) i forma(y) zaliczenia	Ocenianie formatywne (bieżące): F.1 aktywność studentów podczas zajęć; F2. wykonanie pracy zaliczeniowej/ projektu		

czenia	Ocenianie podsumowujące: P1. kolokwium P2. zaliczenie z oceną			
Metody i kryteria oceny		Na ocenę dostateczną (3)	Na ocenę dobrą (4)	Na ocenę bardzo dobrą (5)
	Efekt 1 XB4_W01	<p>Student/ka charakteryzuje ogólnie podstawę programową i programy nauczania języka polskiego w gimnazjum oraz szkołach ponadgimnazjalnych.</p> <p>Zna podstawowe podręczniki do gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych.</p>	<p>Student/ka charakteryzuje najważniejsze zagadnienia zawarte w podstawie programowej oraz analizuje programy nauczania języka polskiego w gimnazjum oraz szkołach ponadgimnazjalnych.</p> <p>Sprawnie korzysta z różnych podręczników do gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych.</p>	<p>Student/ka wyczerpująco charakteryzuje wszystkie zagadnienia zawarte w podstawie programowej oraz analizuje i wartościuje przydatność programów nauczania języka polskiego w gimnazjum oraz szkołach ponadgimnazjalnych.</p> <p>Komentuje i ocenia cechy optymalnego podręcznika szkolnego z perspektywy potrzeb i oczekiwań nauczyciela oraz ucznia.</p>
	Efekt 2 XB4_W02	<p>Student/ka wskazuje cele metody eksplikacji na lekcjach języka polskiego oraz omawia sposoby konstruowania testów bez odniesień do materiałów empirycznych.</p>	<p>Student/ka przedstawia wpływ metody eksplikacji na efektywność szkolnej analizy dzieł literackich i innych tekstów kultury oraz wskazuje różne rodzaje testów, odwołując się do przykładów.</p>	<p>Student/ka zna, komentuje i ocenia sposoby konstruowania testów oraz przydatność metody eksplikacji w kształceniu kompetencji czytelniczych, kulturowych i językowych, uwzględniając aspekt teoretyczny i praktyczny.</p>
	Efekt 3 XB4_U01	<p>Student/ka z pomocą prowadzącego planuje i realizuje projekty związane z edukacją polonistyczną w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz konstruuje scenariusze zajęć wraz z prezentacjami multimedialnymi.</p>	<p>Student/ka z niewielką pomocą prowadzącego planuje i realizuje oryginalne projekty związane z edukacją polonistyczną w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz konstruuje scenariusze zajęć wraz z prezentacjami multimedialnymi.</p>	<p>Student/ka potrafi samodzielnie we wszystkich przypadkach planować i realizować oryginalne projekty związane z edukacją polonistyczną w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz konstruować oryginalne scenariusze zajęć wraz z prezentacjami multimedialnymi.</p>
Efekt 4 XB4_U02	<p>Student/ka odtwarza wiedzę dotyczącą zastosowania metody projektu na lekcjach języka polskiego i literatury polskiej.</p>	<p>Student/ka wskazuje korzyści wynikające z zastosowania metody projektu na lekcjach języka polskiego i literatury polskiej.</p>	<p>Student/ka wyjaśnia złożone procesy wynikające z obecności metody projektu na lekcjach języka polskiego i literatury polskiej.</p>	

	Efekt 5 XB4_U03	Student/ka na ogół potrafi zastosować wiedzę z językoznawstwa, historii literatury, teorii literatury i kultury narodowej w nauczaniu języka polskiego na poziomie gimnazjum oraz w szkołach ponadgimnazjalnych.	Student/ka potrafi zastosować wiedzę z językoznawstwa, historii literatury, teorii literatury i kultury narodowej w nauczaniu języka polskiego na poziomie gimnazjum oraz w szkołach ponadgimnazjalnych.	Student/ka potrafi zastosować szczegółową wiedzę z językoznawstwa, historii literatury, teorii literatury i kultury narodowej w nauczaniu języka polskiego na poziomie gimnazjum oraz w szkołach ponadgimnazjalnych.
	Efekt 6 XB4_K01	Student/ka rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego; procesie dydaktycznym i wychowawczym. Ogólnie ocenia piśmiennictwo metodyczne.	Student/ka wyodrębnia problemy z zakresu posiadanej przez siebie wiedzy merytorycznej i posiadanych umiejętności metodycznych oraz proponuje tematy zajęć wskazujące perspektywy dalszego rozwoju zawodowego. Ocenia piśmiennictwo metodyczne i poddaje je krytycznemu oglądowi.	Student/ka wyjaśnia i komentuje postawy nauczycieli i uczniów zaobserwowane podczas analizy materiałów źródłowych, rozumie konieczność ciągłej aktywizacji i poszerzania swoich kompetencji merytorycznych i metodycznych w oparciu o obserwacje czy prowadzenie zajęć dramowych. Ocenia i porównuje piśmiennictwo metodyczne dotyczące szczegółowych zagadnień z dydaktyki literatury i języka w aspekcie merytorycznym i metodycznym.
	Efekt 7 XB4_K02	Student/ka z pomocą prowadzącego ćwiczenia planuje i realizuje zadania przewidziane w formie pracy grupowej, przyjmując w zespole różne role.	Student/ka z niewielką pomocą prowadzącego ćwiczenia planuje i realizuje zadania przewidziane w formie pracy grupowej, przyjmując w zespole różne role służące poszukiwaniu efektywnych sposobów organizacji pracy polonistycznej	Student/ka samodzielnie planuje i realizuje zadania przewidziane w formie pracy grupowej, przyjmując w zespole różne role służące poszukiwaniu efektywnych sposobów organizacji pracy polonistycznej oraz proponując kreatywne rozwiązania.
Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS	Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta		
	Ćwiczenia	45 godz.		
	przygotowanie do ćwiczeń	20 godz.		
	udział w konsultacjach	5 godz.		
	czas na wykonanie projektu	13 godz.		
	czas na opracowanie scenariusza	10		
	przygotowanie do kolo-	5 godz.		

	kwium		
	udział w kolokwium	2 godz.	
	SUMA GODZIN	godz. 100	
	LICZBA PUNKTÓW ECTS	4	
Język wykładowy	polski		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	praktyka ciągła w gimnazjum oraz w szkole ponadgimnazjalnej		
Literatura Z listy wybierane są pozycje bibliograficzne (w porozumieniu z prowadzącym przedmiot na zajęciach organizacyjnych).	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Programy nauczania, podręczniki dla uczniów oraz poradniki dla nauczycieli – gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej</p> <p>Bortnowski S., <i>Jak zmienić polonistykę szkolną?</i> Warszawa 2009.</p> <p>Bortnowski S., <i>Przewodnik po sztuce uczenia literatury</i>, Warszawa 2005.</p> <p><i>Edukacja polonistyczna, t. 1: Materiały z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego dla studentów oraz nauczycieli</i>, pod red. D. Hejdy, E. Mazur, Rzeszów 2011.</p> <p><i>Edukacja polonistyczna wobec trudnej współczesności</i>, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2010.</p> <p>Kowalikowa J., <i>Narodziny nauczyciela polonisty. Szkice edukacyjne</i>, Kraków 2006.</p> <p>Krawczyk A., <i>Literackie fascynacje malarstwem. Teksty, zadania, szkice interpretacyjne</i>, Kielce 2006.</p> <p>Kurczab H., <i>Pogranicza sztuk i konteksty literatury pięknej</i>, Rzeszów 2001.</p> <p><i>Lekcje czytania. Eksplicacje literackie, cz. 1 i 2</i>, pod red. W. Dynaka, A. W. Labudy, Warszawa 1991, Wrocław 1999.</p> <p><i>Lekcje poezji w szkole średniej (propozycje analizy i interpretacji porównawczej wybranych utworów poetyckich)</i>, cz. II, pod red. S. Żaka, Kielce 1993.</p> <p><i>Lekcje poezji w szkole średniej (poezja na maturze)</i>, cz. III, pod red. J. Kowalczyk, A. Krawczyk, Kielce 1998.</p> <p>Mazur E., <i>Projekt edukacyjny. Rekonesans dydaktyczny</i>, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego”, Seria Filologiczna, Dydaktyka 6, pod red. E. Kozłowskiej, Z. Sibigi, Rzeszów 2011.</p> <p><i>Nowe wyzwania dla polonistyki. Metodyka – Pomiar – Ewaluacja</i>, pod red. B. Myrdzik, Lublin 2002.</p> <p>Pilch A., <i>Kierunki interpretacji tekstu poetyckiego. Literaturoznawstwo i dydaktyka</i>, Kraków 2003.</p> <p><i>Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty</i>, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004.</p> <p>Uryga Z., <i>Godziny polskiego. Z zagadnień kształcenia literackiego</i>, Warszawa-Kraków 1996.</p> <p><i>Wartościowanie a edukacja polonistyczna</i>, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2008.</p> <p><i>Wybrane zagadnienia edukacji polonistycznej</i>, red. H. Kurczab, U. Kopeć, E. Kozłowska, Rzeszów 2002.</p> <p><i>Wymiary szkolnej edukacji nauczycielskiej</i>, pod red. D. Amborskiej-Głowackiej, R. Jabłoński, Zielona Góra 2005.</p>		

<p>Literatura uzupełniająca dla studentów szczególnie zainteresowanych problematyką zajęć do wykorzystania w przyszłej pracy zawodowej.</p>	<p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Chrzastowska B., <i>Przedmiot, podmiot, proces. Szkice z metodyki kształcenia polonistycznego</i>. Wybór i oprac. M. Kwiatkowska-Ratajczak, W. Wantuch, Poznań 2009.</p> <p><i>Drogi i ścieżki polonistyki gimnazjalnej</i>, pod red. Z. Urygi, Z. Budrewicz, Kraków 2001.</p> <p><i>Horyzonty edukacji językowej, literackiej i kulturowej</i>, pod red. R. Mrózka, Cieszyn 2003.</p> <p>Jędrzychowska M., <i>Szkic do pejzażu aksjologicznego. Z problemów dydaktyki literatury</i>, Kraków 2010.</p> <p><i>Metodyka a nauka o literaturze i nauka o języku</i>, pod red. D. Michułki, K. Bakuły, Wrocław 2005.</p> <p><i>Liryka polska. Interpretacje</i>, pod red. J. Prokopa i J. Sławińskiego, Gdańsk 2002.</p> <p><i>Szkolne spotkania z literaturą</i>, pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2007.</p>
---	--

Rok II

(1) Nazwa przedmiotu	Metodyka nauczania literatury i języka polskiego							
(2) Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Filologii Polskiej – Zakład Metodyki Nauczania Literatury i Języka Polskiego							
(3) Kod przedmiotu	XB4							
(4) Studia	<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Kierunek studiów</th> <th style="width: 33%;">Poziom kształcenia</th> <th style="width: 33%;">Forma studiów</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Filologia polska, specjalność nauczycielska</td> <td>Studia drugiego stopnia</td> <td>Niestacjonarne</td> </tr> </tbody> </table>		Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Forma studiów	Filologia polska, specjalność nauczycielska	Studia drugiego stopnia	Niestacjonarne
Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Forma studiów						
Filologia polska, specjalność nauczycielska	Studia drugiego stopnia	Niestacjonarne						
(5) Rodzaj przedmiotu	Przedmiot specjalizacji nauczycielskiej							
(6) Rok i semestr studiów	II rok, 3							
(7) Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	Dr hab. prof. UR Urszula Kopec							
(8) Imię i nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) zajęcia z przedmiotu	Dr hab. prof. UR Zygmunt Sibiga, dr hab. prof. UR A. Jakubowska-Ożóg, dr hab. prof. UR Urszula Kopec , dr Danuta Hejda, dr Tadeusz Półchłopek, dr Elżbieta Mazur, dr Elżbieta Kozłowska, dr Agata Babula							
(9) Cele zajęć z przedmiotu								
Zapoznanie studentów z problematyką z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego obowiązującą w gimnazjum oraz szkołach ponadgimnazjalnych.								

<p>Wykształcenie umiejętności podejmowania działań zmierzających do rozwijania zdolności pedagogicznych i kierowania własną karierą zawodową.</p> <p>Wzbudzanie odpowiedzialności za nauczanie języka polskiego w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.</p>	
(10) Wymagania wstępne	<p>Student zaliczył przedmioty specjalizacji nauczycielskiej obowiązujące na pierwszym roku 2. stopnia.</p>
(11) Efekty kształcenia	<p>Wiedza:</p> <p>XB4_WO1 student ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę z zakresu metodyki nauczania literatury i języka polskiego w gimnazjum oraz szkołach ponadgimnazjalnych;</p> <p>XB4_WO2 student zna podstawę programową, programy nauczania języka polskiego oraz podręczniki obowiązujące na trzecim i czwartym etapie edukacyjnym;</p> <p>XB4_WO3 student posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o metodach i technikach nauczania języka polskiego i literatury polskiej oraz dobrych praktykach.</p> <p>Umiejętności:</p> <p>XB4_UO1 student potrafi wykorzystać wiedzę z językoznawstwa, historii literatury, teorii literatury i kultury polskiej w nauczaniu języka polskiego w gimnazjum oraz szkołach ponadgimnazjalnych;</p> <p>XB4_UO2 student umie samodzielnie zaplanować i realizować oryginalne modele lekcji;</p> <p>XB4_UO3 student posiada umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i innowacyjne rozwiązywanie złożonych problemów związanych z pracą nauczyciela.</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>XB4_KO1 student pracuje w zespole i umie kierować jego pracą;</p> <p>XB4_KO2 student wykazuje zdolność empatii.</p>

(12) Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin	
Wykład – 15 godz., ćw. warsztatowe – 30 godz.	
(13) Treści programowe	
<p>- Wykład:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cele kształcenia polonistycznego w świetle nowej podstawy programowej (1 godz.) 2. Kanon lektur obowiązujący w gimnazjum oraz szkołach ponadgimnazjalnych (1 godz.) 3. Metody kształcenia literackiego związane z lekturą (3 godz.) 4. Typy integracji literatury z innymi dziedzinami sztuki (3 godz.) 5. Bariery w odbiorze tekstu literackiego (1 godz.) 6. Współczesne kierunki lingwistyczne a dydaktyka języka (2 godz.) 7. Kształcenie kompetencji tekstotwórczych uczniów szkół ponadgimnazjalnych (3 godz.) <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Interpretacja literacka w procesie dydaktycznym (2 godz.) 2. Analiza porównawcza utworu literackiego (3 godz.) 3. Językowy obraz wartości w wypowiedziach licealistów (3 godz.) 4. Kształcenie umiejętności tekstotwórczych uczniów w zakresie wybranych gatunków wypowiedzi – opis przeżyć, rozprawka, recenzja, szkic interpretacyjny (5 godz.) 5. Projektowanie oryginalnych modeli lekcji ukazujących możliwość integracji kształcenia literackiego, kulturowego i językowego (3 godz.) <p>SUMA GODZIN – 30</p>	
(14) Metody dydaktyczne	Wykład z prezentacją multimedialną, problemowa, dyskusja, zajęć praktycznych
(15) Sposób(y) i forma(y) zaliczenia	Ocenianie bieżące, wykonanie pracy zaliczeniowej, kolokwium, zaliczenie z oceną; zaliczenie wykładu, egzamin pisemny
(16) Metody i kryteria oceny	Na uzyskanie zaliczenia z wykładu składają się: obecność na wykładach (90%), efekty XB4_W01,

	<p>XB4_WO2, XB4_WO3 oraz udział w dyskusji (10%), efekty XB4_U01, XB4_U03.</p> <p>Na ocenę końcową z ćwiczeń składa się:</p> <ul style="list-style-type: none"> -aktywność studenta podczas ćwiczeń (20%) weryfikująca wszystkie efekty kształcenia; - samodzielne przygotowanie szkicu interpretującego (20%)- efekt XB4-WO1 oraz U01; -grupowe (10%) i samodzielne zaprojektowanie dwóch modeli lekcji ukazujących możliwość integracji kształcenia literackiego z kulturowym i językowym (20%) sprawdzającego efekty: U01, U02, K01; modele oceniane są pod względem poprawności merytorycznej, dydaktycznej oraz wizualizacji - maks. można zdobyć 15 pkt., co odpowiada ocenom: 8-10 pkt – dostateczna, 11-13 pkt. – dobra, 14-15 – bardzo dobra; -kolokwium zaliczeniowe końcowe (40%), które sprawdza efekty z obszaru wiedzy i umiejętności. Kryteria oceny: 20 -18 pkt. – ocena bardzo dobra, 17- 16 – ocena dobra, 15- 12 pkt. ocena dostateczna. <p>Zaliczenie ćwiczeń jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu.</p> <p>Egzamin pisemny – sprawdza efekty kształcenia obejmujące zarówno problematykę wykładów, jak i ćwiczeń. Znajomość lektury podstawowej i wybranych pozycji z lektury uzupełniającej. Wymaga się od studenta zaproponowania oryginalnego scenariusza lekcji z zakresu kształcenia literackiego lub językowego oraz udzielenia odpowiedzi na cztery pytania otwarte.</p> <p>Za każdą odpowiedź student może uzyskać maksymalnie 5 pkt., czyli łącznie 25, co odpowiada ocenom: 25-24 pkt. – ocena bardzo dobra, 23-22 pkt.- ocena plus dobra, 21-20 - dobra, 19-17 pkt. – ocena plus dostateczna, 16- 14 – ocena dostateczna.</p>
<p>(17) Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS</p>	<p>Wykład: 15 godz.</p> <p>Ćwiczenia: 30 godz.</p> <p>Przygotowanie do ćwiczeń: 14 godz.</p> <p>Samodzielne opracowanie szkicu interpretującego - 5</p>

	<p>godz.</p> <p>Samodzielne opracowanie oryginalnych modeli lekcji - 5 godz.</p> <p>Przygotowanie do kolokwium: 10 godz.</p> <p>Udział w kolokwium: 2 godz.</p> <p>Przygotowanie do egzaminu; studiowanie literatury obowiązkowej i uzupełniającej: 23 godz.</p> <p>Udział w egzaminie: 3 godz.</p> <p>Suma godz. 90</p> <p>Liczba punktów ECTS: 1+2</p>
(18) Język wykładowy	Polski
(19) Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Praktyka ciągła w gimnazjum oraz w szkole ponadgimnazjalnej
<p>(20) Literatura</p> <p>Z listy wybierane są pozycje bibliograficzne (w porozumieniu z prowadzącym przedmiot na zajęciach organizacyjnych).</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Bortnowski S., <i>Jak uczyć poezji</i> Warszawa 1991.</p> <p>Bortnowski S., <i>Jak zmienić polonistykę szkolną</i>, Warszawa 2009.</p> <p><i>Edukacja polonistyczna, t. 1: Materiały z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego dla studentów oraz nauczycieli</i>, pod red. D. Hejdy, E. Mazur, Rzeszów 2011.</p> <p><i>Horyzonty edukacji językowej, literackiej i kulturowej</i> pod red. R. Mrózka, Cieszyn 2003.</p> <p><i>Kompetencje szkolnego polonisty. Szkice i artykuły z metodyki</i> pod red. B. Chrzastowskiej, Warszawa 1995 (wybrane rozdziały).</p> <p>Kopeć U., <i>Językowy obraz wartości w wypowiedziach licealistów (przyjaźń – miłość – nienawiść)</i>, Rzeszów 2008.</p> <p>Kowalikowa J., <i>Nic bez języka. Vademecum dla licealisty, maturzysty, polonisty</i>, Kraków 2001.</p> <p><i>Kształcenie językowe w dobie kultury masowej-polisensorycznej</i> pod red. U. Kopeć, Z. Sibigi, Rzeszów 1010.</p> <p><i>Kształcenie literacko-kulturowe w dobie kultury masowej-</i></p>

<p>Literatura uzupełniająca dla studentów szczególnie zainteresowanych problematyką zajęć do wykorzystania w przyszłej pracy zawodowej.</p>	<p><i>polisensorycznej</i> pod red. D. Karkut, T. Pólichłopka, Rzeszów 1010.</p> <p>Kurczab H., <i>Pogranicza sztuk i konteksty literatury pięknej</i>, Rzeszów 2001.</p> <p><i>Lekcje poezji w szkole średniej. Propozycje analizy i interpretacji porównawczej wybranych utworów poetyckich</i>, cz. II, pod red. S. Żaka, Kielce 1993.</p> <p>Mazur E., <i>Projekt edukacyjny. Rekonesans dydaktyczny</i>, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego”, Seria Filologiczna. Dydaktyka 6, pod red. E. Kozłowskiej, Z. Sibigi, Rzeszów 2011.</p> <p>Mikoś E., <i>Lekcje empatii. Czytanie poezji dwudziestowiecznej w liceum. Literatura – psychologia- dydaktyka</i>, Kraków 2009.</p> <p>Pilch A., <i>Kierunki interpretacji tekstu poetyckiego. Literaturoznawstwo i dydaktyka</i>, Kraków 2003.</p> <p><i>Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów</i>, pod red. E. Bańkowskiej i A. Mikołajczuk, Warszawa 2003.</p> <p>Uryga Z., <i>Godziny polskiego. Z zagadnień kształcenia literackiego</i>, Warszawa-Kraków 1996.</p> <p>Uryga Z., <i>Odbiór liryki w klasach maturalnych</i>, Warszawa-Kraków 1982.</p> <p><i>Wybrane zagadnienia edukacji polonistycznej</i> pod red. H. Kurczaba, U. Kopeć, E. Kozłowskiej, Rzeszów 2002.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Bortnowski S., <i>Przewodnik po sztuce uczenia literatury</i>, Warszawa 2005.</p> <p>Bortnowski S., <i>Warsztaty dziennikarskie</i>, Warszawa 1999.</p> <p><i>Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty</i> pod red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005.</p> <p>Kopeć U., <i>Rembrandta dialog z przypowieścią biblijną na temat miłości (propozycja dydaktyczna)</i>. W: <i>W kręgu zagadnień dydaktyki języka i literatury polskiej</i> pod red. H. Synowiec, Katowice 2002.</p> <p><i>Metodyka a nauka o literaturze i nauka o języku</i>. Praca</p>
---	---

	<p>zbiorowa pod red. D. Michułki i K. Bakuły, Wrocław 2005.</p> <p>Nagajowa M., <i>Sztuka dobrego pisania i mówienia. Poradnik językowy dla młodzieży</i>, Warszawa 2003.</p> <p><i>W kręgu zagadnień dydaktyki języka i literatury polskiej. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Edwardowi Polańskiemu</i> pod. red. H. Synowiec, Katowice 2002 (wybrane artykuły).</p> <p>„Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Filologiczna. Dydaktyka”, nr 1-6.</p> <p><i>Z problematyki kształcenia językowego, literackiego i kulturowego. Materiały pomocnicze dla nauczycieli i studentów filologii polskiej</i> pod red. A. Grochulskiej, E. Polańskiego, Piotrków Trybunalski 2000.</p>
--	---

XB5. PODSTAWY DYDAKTYKI

rok akademicki 2014/2015

Nazwa przedmiotu	Podstawy dydaktyki	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Wydział Filologiczny UR Instytut Filologii Polskiej Zakład Metodyki Nauczania Literatury i Języka Polskiego	
Kod przedmiotu	XB5	
Studia		
Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Forma studiów
Filologia polska	Studia drugiego stopnia	Studia niestacjonarne
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot specjalizacji nauczycielskiej	
Rok i semestr studiów	Rok pierwszy, 1	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	Dr Elżbieta Kozłowska	
Imię i nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) zajęcia z przedmiotu	Dr Elżbieta Kozłowska , dr hab. prof. UR Zygmunt Sibiga, dr hab. prof. UR Alicja Jakubowska-Ożóg, dr hab. prof. UR Urszula Kopeć, dr Danuta Hejda, dr Dorota Karkut, dr Elżbieta Mazur, dr	

	Tadeusz Półchłopek, dr Agata Kucharska-Babula
Cele zajęć z przedmiotu	
Poznanie podstawowych pojęć z zakresu edukacji. Kształcenie umiejętności wykorzystania wiedzy o nauczaniu i wychowaniu w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno – wychowawczych.	
Wymagania wstępne	Wybór specjalizacji nauczycielskiej
Efekty kształcenia	<p>Wiedza:</p> <p>XB5_W01 student prezentuje wiedzę o systemie oświatowym i jego organizacji</p> <p>XB5_W02 student charakteryzuje elementy procesu nauczania – uczenia się</p> <p>Umiejętności:</p> <p>XB5_U01 student potrafi zastosować podstawowe metody badań pedagogicznych</p> <p>XB5_U02 student posługuje się terminami z zakresu dydaktyki</p> <p>XB5_U03 student potrafi zastosować w praktyce wiedzę o elementach procesu nauczania – uczenia się</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>XB5_K01 student umie pracować w grupie, przyjmując w niej różne role</p>
Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin	
Ćwiczenia warsztatowe – 30 godz.	
Treści programowe	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna. Przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki – 2 godz. 2. System oświaty, jego organizacja i funkcjonowanie – 2 godz. 3. Metody badań dydaktycznych – 4 godz. 4. Cele kształcenia i wychowania – 2 godz. 5. Zasady dydaktyczne – 3 godz. 6. Ogniwa procesu dydaktycznego – 2 godz. 7. Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne – 2 godz. 8. Charakterystyka podstawowych elementów procesu nauczania – uczenia się: metody i techniki nauczania, środki dydaktyczne – 6 godz. 9. Sytuacje dydaktyczno – wychowawcze jako podstawa do analizy rzeczywistości peda- 	

<p>gogenicznej – 3 godz. 10. Niepowodzenia dydaktyczne – 2 godz. 11. Projektowanie działań edukacyjnych - 2 godz. 12. Diagnoza, kontrola i ocena wyników kształcenia 2 godz.</p>	
Metody dydaktyczne	Problemowa, dyskusja
Sposób(y) i forma(y) zaliczenia	Zaliczenie z oceną: ocena projektu dydaktycznego i wyników kolokwium
Metody i kryteria oceny	<p>Na ocenę końcową składają się</p> <p>1.Ocena grupowego projektu dydaktycznego – 30% (efekty IIB5_U01, IIB5_K01)</p> <p>Ocena punktowa, uwzględniająca poprawność merytoryczną i dydaktyczną projektu:</p> <p>dst.:5 – 6 punktów ,</p> <p>db.: 7 – 8 punktów,</p> <p>bdb. 9 – 10 punktów</p> <p>2. Ocena z kolokwium – 70% (wszystkie efekty kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności).</p> <p>Kolokwium zaliczeniowe wymagające odpowiedzi na pytania otwarte sprawdzające wszystkie efekty kształcenia z zakresu wiedzy i umiejętności, oceniane wg następującej skali wykonania zadań:</p> <p>60 – 70% - dst.,</p> <p>70 – 85 % - db.</p> <p>Powyżej 85 % - bdb.</p>
Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS	<p>Uczestnictwo w zajęciach – 30 godz.</p> <p>Studiowanie literatury przedmiotu –30 godz.</p> <p>Opracowanie projektu dydaktycznego –10 godz.</p> <p>Przygotowanie do kolokwium –20 godz.</p> <p>Razem – 90 godz. 3 punkty ECTS</p>
Język wykładowy	polski

Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Praktyka ogólnopedagogiczna
Literatura	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Bereźnicki F., <i>Dydaktyka kształcenia ogólnego</i>, Kraków 2001.</p> <p>Kruszewski K., Konarzewski K. (red.), <i>Sztuka nauczania, cz. I i II</i>, Warszawa 2002.</p> <p>Kupisiewicz C., <i>Podstawy dydaktyki ogólnej</i>, Warszawa 1996.</p> <p>Węglińska M., <i>Jak przygotować się do lekcji? Wybór materiałów dydaktycznych</i>, Kraków 1978.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Arends R.J., <i>Uczymy się nauczać</i>, Warszawa 1994.</p> <p>Kruszewski K. (red.), <i>Pedagogika w pokoju nauczycielskim</i>, Warszawa 2000.</p> <p>Łobocki M., <i>Teoria wychowania w zarysie</i>, Kraków 2003.</p> <p>Okoń W., <i>Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej</i>, Warszawa 1996.</p> <p>Śliwierski B., <i>Współczesne teorie i nurty wychowania</i>, Kraków 2001.</p>

XB7. PRAKTYKA CIĄGŁA Z J. POLSKIEGO W SZKOLE PONADGIMNAZJALNEJ rok akademicki 2014/2015

Nazwa przedmiotu	Praktyka ciągła z języka polskiego w szkole ponadgimnazjalnej	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Filologii Polskiej Zakład Metodyki Nauczania Literatury i Języka Polskiego	
Kod przedmiotu	XB7	
Studia		
Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Forma studiów

filologia polska	studia drugiego stopnia	niestacjonarne
Rodzaj przedmiotu	przedmiot specjalizacji nauczycielskiej	
Rok i semestr studiów	II rok, 3	
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	dr Elżbieta Mazur	
Imię i nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) zajęcia z przedmiotu	praktyka ciągła z języka polskiego w szkole ponadgimnazjalnej: dr Elżbieta Mazur , dr hab. prof. UR Zygmunt Sibiga, dr hab. prof. UR Alicja Jakubowska-Ożóg, dr hab. prof. UR Urszula Kopeć, dr Danuta Hejda, dr Dorota Karkut, dr Elżbieta Kozłowska, dr Tadeusz Półchłopek, dr Agata Kucharska-Babula	
Cele zajęć z przedmiotu		
<p>C1. Praktyczne przygotowanie studentów do nauczania języka polskiego w szkołach ponadgimnazjalnych.</p> <p>C2. Kształcenie umiejętności wykorzystania wiedzy merytorycznej w praktyce szkolnej.</p> <p>C3. Kształtowanie umiejętności planowania, działania i rozumienia perspektyw dalszego rozwoju.</p>		
Wymagania wstępne	Student/ka zaliczył/a wszystkie przedmioty specjalizacji nauczycielskiej przewidziane do realizacji na pierwszym roku studiów, czyli ćwiczenia warsztatowe oraz praktykę ciągłą z języka polskiego w gimnazjum	
Efekty kształcenia	<p>Wiedza:</p> <p>XB7_W01 – student/ka zna zasady bhp obowiązujące w placówkach oświatowych i ekonomiczno-prawne paradygmaty kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych</p> <p>XB7_W02 – student/ka prezentuje uporządkowaną wiedzę dotyczącą podstawy programowej i programów nauczania języka polskiego w szkołach ponadgimnazjalnych</p> <p>Umiejętności:</p> <p>XB7_U01 – student/ka wdraża wiedzę z językoznawstwa, historii literatury, teorii literatury i kultury narodowej w nauczaniu języka polskiego w szkole ponadgimnazjalnej</p> <p>XB7_U02 – student/ka porządkuje rozszerzoną wiedzę o meto-</p>	

	<p>dach nauczania oraz dobrych praktykach</p> <p>XB7_U03 – student/ka projektuje ciekawe scenariusze zajęć polonistycznych</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>XB7_K01 – student/ka potrafi organizować proces uczenia się innych osób</p> <p>XB7_K02 - student identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu</p> <p>XB7_K03 – student/ka rozumie potrzebę samokształcenia i rozwoju zawodowego</p>
Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin	
Praktyka ciągła – 60 godz.	
Treści programowe	
Praktyka ciągła:	
Treści merytoryczne	Liczba godzin
Zaznajomienie się z organizacją pracy szkoły (zasady bhp, dokumentacja szkoły, plany pracy, Wewnętrzny System Oceniania, Statut Szkoły itp.)	4 godz.
Zapoznanie się ze specyfiką pracy nauczyciela polonisty w szkole ponadgimnazjalnej, analiza dokumentacji prowadzonej przez nauczyciela (Przedmiotowy System Oceniania, wynikowe plany pracy, rozkłady materiału, dokumentacja awansu zawodowego)	4 godz.
Analiza wykorzystywanych w miejscu praktyki programów nauczania języka polskiego oraz podręczników szkolnych	2 godz.
Organizacja, wyposażenie i funkcjonowanie pracowni języka polskiego	2 godz.

Hospitacja lekcji języka polskiego w szkole ponadgimnazjalnej prowadzonych przez opiekuna praktyki	20 godz.
Prowadzenie lekcji przez studenta	28 godz.
Suma godzin	60
Metody dydaktyczne	metoda oglądowa, dyskusja, problemowa, zajęć praktycznych
Sposób(y) i forma(y) zaliczenia	Zaliczenie z oceną: 1. Ocenianie formatywne (bieżące): F1. przygotowanie konspektów lekcji, F2. poprawne przeprowadzenie przez studentów lekcji próbnych z języka polskiego w liceum 2. Ocenianie podsumowujące: P1. udokumentowana umiejętność protokołowania i oceniania lekcji, prowadzenie dziennika praktyk.
Metody i kryteria oceny	Na zaliczenie z praktyki składa się (według średniej ważonej podanej w %): - udokumentowane w dzienniku praktyk zaznajomienie się z organizacją pracy szkoły (20%) weryfikujące efekty: XB7_W01, XB7_K02, XB7_K03. - ocenianie bieżące (30%), czyli przygotowywanie przez studenta konspektów lekcji (zgodne z materiałami edukacyjnymi programu „Kreator” w zakresie zaproponowanych etapów lekcji; kreatywnych czynności nauczyciela i uczniów; wielostronnych umiejętności kluczowych; kart pracy) weryfikuje wszystkie efekty dotyczące umiejętności oraz XB7_K01. - ocena lekcji hospitowanych i prowadzonych (30%) wg kryteriów: poprawności merytorycznej, sposobu zapoznania z materiałem nauczania, poprawności dydaktycznej lekcji, umiejętności kontrolnych i wdrażania do samokształcenia, wychowawczych wartości lekcji, aktywności i samodzielności uczniów weryfikuje efekty: XB7_W02 oraz wszystkie z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Uwaga: warunkiem koniecznym do uzyskania zaliczenia

	<p>praktyki ciągłej jest przedłożenie nauczycielowi akademickiemu - kierownikowi praktyki w terminie dwóch tygodni po zakończonej praktyce w szkole kompletu notatek hospitacyjnych, konspektów, dziennika praktyk oraz arkusza uwag i spostrzeżeń, co stanowi kolejne 20 % częściowego udziału w ocenie końcowej i weryfikuje efekty w zakresie wiedzy i umiejętności. Zaliczenie z oceną na podstawie średniej ważonej.</p>	
<p>Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS</p>	<p>Aktywność</p>	<p>Liczba godzin/ nakład pracy studenta</p>
	<p>hospitowanie i prowadzenie lekcji</p>	<p>48 godz.</p>
	<p>zaznajomienie się z organizacją pracy szkoły (zasady bhp, dokumentacja szkoły, planowanie, Szkolny System Oceniania, Statut Szkoły itp.)</p>	<p>4 godz.</p>
	<p>zapoznanie się ze specyfiką pracy nauczyciela polonisty w szkole ponadgimnazjalnej</p>	<p>6 godz.</p>
	<p>analiza dokumentacji prowadzonej przez nauczyciela (Przedmiotowy System Oceniania itp.)</p>	<p>2godz.</p>
	<p>przygotowanie merytoryczne do prowadzenia lekcji</p>	<p>25 godz.</p>
	<p>czas na przygotowanie konspektów</p>	<p>30 godz.</p>
	<p>udział w konsultacjach</p>	<p>15 godz.</p>
	<p>poprawa zadań klasowych, przykładowych arkuszy maturalnych</p>	<p>20 godz.</p>

	udział w zebraniach, posiedzeniach rady pedagogicznej, spotkaniach z rodzicami, dyżurach śródlekcyjnych	5 godz.
	aktywne włączanie się w przygotowanie organizowanych w szkole imprez i przedsięwzięć kulturalnych	15 godz.
	przygotowanie dokumentacji dla kierownika praktyk	30 godz.
	SUMA GODZIN	200 godz.
	LICZBA PUNKTÓW ECTS	8
Język wykładowy	polski	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	praktyka ciągła z języka polskiego w szkole ponadgimnazjalnej	
Literatura <small>Z listy wybierane są pozycje bibliograficzne (w porozumieniu z prowadzącym przedmiot na zajęciach organizacyjnych).</small>	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Programy nauczania, podręczniki dla uczniów oraz poradniki dla nauczycieli – szkoły ponadgimnazjalne</p> <p>Bortnowski S., <i>Jak zmienić polonistykę szkolną?</i> Warszawa 2009.</p> <p>Bortnowski S., <i>Przewodnik po sztuce uczenia literatury</i>, Warszawa 2005.</p> <p>Chrzęstowska B., Wyśłouch S., <i>Poetyka stosowana</i>, wyd. trzecie zmienione, Warszawa 2000.</p> <p><i>Edukacja polonistyczna, t. 1: Materiały z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego dla studentów oraz nauczycieli</i>, pod red. D. Hejdy, E. Mazur, Rzeszów 2011.</p> <p>Janus-Sitarz A., <i>Przyjemność i odpowiedzialność w lekturze. O praktykach czytania literatury w szkole. Konstatacje. Oceny. Propozycje</i>, Kraków 2009.</p> <p><i>Kompetencje szkolnego polonisty. Szkice i artykuły z metodyki</i>, t. 1 i 2. red. B. Chrzęstowska, Warszawa 1995, 1997.</p> <p>Kowalikowa J., <i>Narodziny nauczyciela polonisty. Szkice</i></p>	

	<p>edukacyjne, Kraków 2006.</p> <p><i>Kształcenie językowe w dobie kultury masowej polisensorycznej</i>, pod red. U. Kopeć i Z. Sibigi, Rzeszów 2010.</p> <p><i>Kształcenie literacko-kulturowe w dobie kultury masowej polisensorycznej</i>, pod red. D. Karkut i T. Półchłopa, Rzeszów 2010.</p> <p><i>Lekcje czytania. Eksplicacje literackie</i>, pod red. W. Dynaka i A. W. Labudy, cz. 1, Warszawa 1991, cz. 2, Wrocław 1999.</p> <p><i>Lekcje poezji w szkole średniej. Propozycje analiz i interpretacji wybranych utworów</i>, cz. I, pod red. A. Krawczyk, Kielce 1992.</p> <p><i>Lekcje poezji w szkole średniej. Propozycje analizy i interpretacji porównawczej wybranych utworów poetyckich</i>, cz. II, pod red. S. Żaka, Kielce 1993.</p> <p><i>Lekcje poezji w szkole średniej. Poezja na maturze</i>, cz. III, pod red. M. J. Kowalczyk, A. Krawczyk, Kielce 1998.</p> <p><i>Liryka polska. Interpretacje</i>, pod red. J. Prokopa i J. Sławińskiego, wyd. III, Gdańsk 2001.</p> <p><i>Materiały edukacyjne programu „Kreator”. Scenariusze lekcji</i>, Warszawa 1999.</p> <p>Mazur E., <i>Kilka uwag o kanonie lektur w edukacji polonistycznej</i>, „Kwartalnik Edukacyjny” 2011, nr 1 (64).</p> <p>Mazur E., <i>Projekt edukacyjny. Rekonesans dydaktyczny</i>, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego”, Seria Filologiczna Dydaktyka 6, pod red. E. Kozłowskiej, Z. Sibigi, Rzeszów 2011.</p> <p>Pilch A., <i>Kierunki interpretacji tekstu poetyckiego. Literaturoznawstwo i dydaktyka</i>, Kraków 2003.</p> <p><i>Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty</i>, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004.</p> <p><i>Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów</i>, pod red. E. Bańkowskiej i A. Mikołajczuk, Warszawa 2003.</p> <p>Ślósarz A., <i>Media w służbie polonisty</i>, Kraków 2008.</p> <p>Stróżyński K., <i>Ocenianie umiejętności polonistycznych – podejście analityczne i holistyczne</i>, „Język Polski w Szkole</p>
--	--

<p>Literatura uzupełniająca dla studentów szczególnie zainteresowanych problematyką zajęć do wykorzystania w przyszłej pracy zawodowej.</p>	<p>Średniej” 2000/2001, nr 1.</p> <p>Uryga Z., <i>Godziny polskiego. Z zagadnień kształcenia literackiego</i>, Warszawa-Kraków 1996.</p> <p><i>Wybrane zagadnienia edukacji polonistycznej</i>, pod red. H. Kurczaba, U. Kopeć, E. Kozłowskiej, Rzeszów 2002.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Bortnowski S., <i>Zdziwienia polonistyczne, czyli o sztuce na lekcjach polskiego</i>, Warszawa 1993.</p> <p>Grodecka A., <i>Lektury stulecia. Słynni pisarze, wielkie dzieła. Kanon XX wieku. Analizy i interpretacje literackie. Wypisy</i>, Warszawa 1999.</p> <p>Krawczyk A., <i>Literackie fascynacje malarstwem. Teksty, zadania, szkice interpretacyjne</i>, Kielce 2006.</p> <p>Kurczab H., <i>Pogranicza sztuk i konteksty literatury pięknej</i>, Rzeszów 2001.</p> <p>Myrdzik B., <i>Zrozumieć siebie i świat. Szkice i studia o edukacji polonistycznej</i>, Lublin 2006.</p> <p><i>Wiązanie kształcenia językowego z literacko-kulturowym w gimnazjach i liceach</i>, pod red. Z. Urygi, R. Jedlińskiego, M. Sienko, Kraków 2007.</p>
---	---

XB6/8. PRAKTYKA CIĄGŁA Z I. POLSKIEGO W GIMNAZJUM
rok akademicki 2014/2015

Nazwa przedmiotu	Praktyka ciągła w gimnazjum	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Filologii Polskiej Zakład Metodyki Nauczania Literatury i Języka Polskiego	
Kod przedmiotu	XB6/8	
Studia		
Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Forma studiów
Filologia polska	Studia drugiego stopnia	Studia niestacjonarne

Rodzaj przedmiotu	Przedmiot specjalizacji nauczycielskiej
Rok i semestr studiów	Rok pierwszy, 3
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	Dr Danuta Hejda
Imię i nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) zajęcia z przedmiotu	Dr Danuta Hejda , dr hab. prof. UR Zygmunt Sibiga, dr hab. prof. UR Alicja Jakubowska-Ożóg, dr hab. prof. UR Urszula Kopeć, dr Elżbieta Kozłowska, dr Dorota Karkut, dr Elżbieta Mazur, dr Tadeusz Pólichłopek, dr Agata Kucharska-Babula
Cele zajęć z przedmiotu	
<p>Praktyczne przygotowanie studentów do nauczania języka polskiego w gimnazjum.</p> <p>Kształcenie umiejętności wykorzystania wiedzy merytorycznej w praktyce.</p>	
Wymagania wstępne	Zaliczenie przedmiotów specjalizacji nauczycielskiej na studiach pierwszego stopnia
Efekty kształcenia	<p><u>Wiedza:</u></p> <p>XB6/8_W01 - student ma wiedzę z psychologii, pedagogiki i metodyki nauczania literatury i języka polskiego, zorientowaną na praktyczne zastosowanie w nauczaniu języka polskiego w gimnazjum.</p> <p><u>Umiejętności:</u></p> <p>XB6/8_U01 - student samodzielnie planuje i projektuje działania związane z nauczaniem języka polskiego w gimnazjum</p> <p>XB6/8_U02 - student pełni rolę nauczyciela języka polskiego w gimnazjum.</p> <p>XB6/8_U03 - student potrafi analizować własne i cudze działania dydaktyczne.</p> <p><u>Kompetencje społeczne:</u></p> <p>XB6/8_K01 - student potrafi organizować proces uczenia się innych osób</p> <p>XB6/8_K02 - student rozumie potrzebę samokształcenia i rozwoju zawodowego</p>
Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin	
Praktyka ciągła – 60 godzin	

Treści programowe	
1. Hospitacja i analiza lekcji języka polskiego prowadzonych przez opiekuna praktyki – 20 godz. 2. Samodzielne prowadzenie lekcji – 40 godz.	
Metody dydaktyczne	Metoda oglądowa, ćwiczeń praktycznych
Sposób(y) i forma(y) zaliczenia	<ul style="list-style-type: none"> - zaliczenie z oceną, - przygotowanie konspektów lekcji, - poprawne przeprowadzenie lekcji przez praktykanta, - udokumentowana umiejętność protokołowania i oceniania lekcji (notatki hospitacyjne, dziennik praktyk)
Metody i kryteria oceny	<p>Na zaliczenie z praktyki ciągłej składa się:</p> <p>10% - udokumentowane w dzienniku zaznajomienie się z organizacją pracy szkoły (sprawdza efekty XD6/8_W01)</p> <p>25% - przygotowanie konspektów lekcji zgodnie z obowiązującymi programami nauczania języka polskiego na III poziomie edukacyjnym (sprawdza efekty XB6/8_W01, XB6/8_U01, XB6/8_U03, XB6/8_K02)</p> <p>ocena dst.: konspekt zbudowany poprawnie,</p> <p>ocena db.: konspekt częściowo oryginalny,</p> <p>ocena bdb.: konspekt zawiera oryginalne, opracowane przez studenta rozwiązania dydaktyczne.</p> <p>45% - ocena lekcji prowadzonych i hospitowanych prowadzonych przez studenta według kryteriów poprawności merytorycznej i dydaktycznej lekcji (sposób zapoznawania uczniów z materiałem nauczania, logika działań, motywowanie uczniów, wdrażanie do samokształcenia, sposoby aktywizowania uczniów, walory wychowawcze) – (weryfikacja wszystkich efektów kształcenia).</p> <p>Na ocenę dostateczną: student realizuje podstawowe cele lekcji, nie popełnia istotnych błędów merytorycznych i dydaktycznych.</p> <p>Na ocenę dobrą: student realizuje większość celów lekcji, popełnia drobne błędy merytoryczne i dydaktyczne.</p>

	<p>Na ocenę bardzo dobrą: student realizuje wszystkie cele lekcji, jego działania cechują się poprawnością merytoryczną i wysoką sprawnością dydaktyczną.</p> <p>Ocena notatek hospitacyjnych sporządzanych przez studenta – (sprawdzanie efektów XB6/8_W01, XB6/8_U03)</p> <p>ocena dst.: student składa 60 – 70% notatek hospitacyjnych z poprawną analizą lekcji,</p> <p>ocena db.: student składa 70 – 90% notatek hospitacyjnych z częściowo pogłębioną analizą lekcji,</p> <p>o cena bdb.: student składa powyżej 90% notatek hospitacyjnych z wnikliwą i pogłębioną analizą lekcji.</p> <p>20% - pozytywna ocena praktyki potwierdzona opinią nauczyciela-opiekuna praktyk.</p>
<p>Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hospitacja i analiza lekcji języka polskiego prowadzonych przez nauczyciela języka polskiego – 20 godz. 2. Samodzielne prowadzenie lekcji – 40 godz. 3. Przygotowywanie się lekcji, redagowanie konspektów – 30 godzin. 4. Analiza wykorzystywanych w miejscu praktyki programów nauczania języka polskiego oraz podręczników szkolnych – 3 godz. 5. Zaznajomienie się z organizacją pracy szkoły (dokumentacja szkoły, plany pracy, Wewnętrzny System Oceniania, Statut Szkoły itp.) – 3 godz. 6. Analiza dokumentacji prowadzonej przez nauczyciela (Przedmiotowy System Oceniania, wynikowe plany pracy, rozkłady materiału, dokumentacja awansu zawodowego)- 3 godz. 7. Zdobywanie informacji na temat współpracy szkoły ze środowiskiem i rodzicami – 1 godz. 8. Organizacja, wyposażenie i wykorzystanie pracowni języka polskiego -1 godz. 9. Obserwacja struktur w obrębie szkoły (sekretariat, pedagog szkolny, biblioteka, świetlica, samorząd szkolny, koła zainteresowań i zajęcia pozalekcyjne) – 3 godz. 10. Rozpoznanie w zakresie dostępnych materiałów dydaktycznych, publikacji metodycznych, czasopism polonistycznych, przykładowych testów i sprawdzianów – 8 godz. 11. Częściowe włączenie się w obowiązki nauczyciela (poprawa zeszytów uczniowskich, przygotowywanie środków dydaktycznych, zajęcia w świetlicy i bibliotece szkolnej, Pomoc w organizacji imprez szkolnych i wycieczek, prowadzenie lekcji wychowawczych i zajęć pozalekcyjnych) – 3 godz.

	<p>12. Omówienie wniosków z zajęć, podsumowanie praktyki, przygotowanie dokumentacji- 5 godz.</p> <p>Razem: 120 godz., 4 punktów ECTS</p>
Język wykładowy	polski
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	
<p>Literatura</p> <p>Literatura uzupełniająca dla studentów szczególnie zainteresowanych problematyką zajęć do wykorzystania w przyszłej pracy zawodowej.</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>Obowiązujące w placówce, w której student odbywa praktykę, programy nauczania, podręczniki dla uczniów, materiały dla nauczycieli towarzyszące danej serii podręczników.</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>S. Bortnowski, <i>Warsztaty dziennikarskie</i>, Warszawa 1999.</p> <p>S. Bortnowski, <i>Jak uczyć poezji?</i> Warszawa 1994</p> <p>S. Bortnowski, <i>Zdziwienia polonistyczne czyli o sztuce na lekcjach języka polskiego</i>, Warszawa 2004.</p> <p>J. Kowalikowa, <i>Narodziny nauczyciela polonisty</i>, Kraków 2006.</p> <p>J. Kowalikowa, <i>Każdy może dobrze pisać wypracowania: poradnik dla uczniów</i>, Warszawa 1995.</p> <p><i>Edukacja polonistyczna, Materiały z zakresu dydaktyki literatury i języka polskiego dla studentów oraz nauczycieli</i>, red. D. Hejda, E. Mazur, Rzeszów 2011.</p> <p>F. Filipowicz, M. Rataj, <i>Vademecum młodego nauczyciela</i>, Warszawa 1989.</p> <p>A. Dyduchowa, <i>Jak integrować doskonalenie sprawności językowej z kształceniem literackim i kulturalnym</i>, „Polonistyka” 1983, nr 2.</p> <p><i>Kształcenie językowe w dobie kultury masowej polisensorycznej</i>, red. Z. Sibiga, U. Kopeć, Rzeszów 2010.</p> <p>W. Bobiński, K. Orłowa, H. Synowiec, <i>Jak uczyć języka polskiego w klasie drugiej gimnazjum: przewodnik dla</i></p>

	<p><i>nauczyciela do podręczników „Świat w słowach i obrazach”, Warszawa 2000.</i></p> <p><i>W. Bobiński, K. Orłowa, H. Synowiec, Jak uczyć języka polskiego w klasie trzeciej gimnazjum: przewodnik dla nauczyciela do podręczników „Świat w słowach i obrazach”, Warszawa 2001.</i></p> <p><i>K. Gorczycka, A. Sławińska, Język polski. Sprawdziany kompetencji, Łódź 1999.</i></p> <p><i>M. Kuziak, S. Rzepczyński, Jak napisać....? Warszawa 2002</i></p> <p><i>A. Pragłowska, Napisz lepiej: wiadomości i ćwiczenia dotyczące wybranych form wypowiedzi dla uczniów gimnazjum i liceum, Warszawa 2000.</i></p> <p><i>J. Rusiecki, Czynniki efektywności nauczania, „Edukacja i Dialog” 1998 nr 6, s. 41.</i></p> <p><i>Wybrane zagadnienia edukacji polonistycznej, red. U. Kopeć, E. Kozłowska, H. Kurczab, Rzeszów 2002.</i></p> <p><i>Z. A. Kłakówna, Sztuka pisania. Ćwiczenia redakcyjne dla klas I-III gimnazjum. Kraków 1992.</i></p>	